

N:o 15.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.

Expedition:
Kammakaregatan 50, n. b.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 1 Oktober 1894.

Pris:
Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre.

Annonspris:
10 öre per linje (15 öre utl.)

14. Årg.

Margarete Stern.

För tolf år sedan var hufvudstadens konsertpublik delad i två skilda partier; det ena stred under Annette Essipoffs fana, det andra under Sofi Menter-Carrenos.

Med anledning af dessa båda pianohjeltinnors nära samtidigt inträffande eröfringståg hit mot Norden. Något liknande egde rum för tre år sedan, då samtidigt två deras konstsystrar lade beslag på vår musikpubliks sympatier, nämligen fruarna Margarete Stern och Teresa Carreno. Ehuru vi ej räknat och klassificerat anhängarna å ena och andra sidan, torde vi dock kunna påstå, att det ena partiet stod på Essipoffs Sterns sida, det andra på Menter-Carrenos. I afseende på det tekniska mästerskapet stodo båda partierna på neutral mark, annars gälde hyllningen å ena sidan det klassiska jemnmåttet och den utsökta finessen i föredraget, å andra sidan det eldiga, storslagna och dynamiskt effektfulla. Om de förstnämnda egenskaperna framkalla en djup beundran, så väcka de senare så mycket större berusning. Segern i en sådan konstfråga kan ej bero på antalet stridande, och vi torde därför anse densamma oafgjord eller, såsom det heter på alla möten, låta diskus-

sionen — eller ock exekutionen — utgöra svar på frågan. Beträffande den senare täflan, ha vi ej länge sedan haft tillfälle att åter höra fru Carreno, och i dessa dagar, nära ett år efter denna konstnärinnas besök, få vi nu tillfälle att på nytt återknyta bekantskapen med fru Sterns talang, då hon i midten af denna månad kommer att kon-

sertera härstädes. Detta har gifvit oss en välkommen anledning att nu pryda detta nummer af Svensk Musiktidning med den behagliga konstnärinnans porträtt, hvartill vi föga följande biografiska uppgifter.

Margarete Stern, yngsta dottern af sachsiske kammarmusikern, fagottisten vid hofoperan i Dresden T. E. Herr, är född derstädes den 25 november 1857. Innan faderns tidigt inträffade frånfälle hade hon redan visat en ovanlig musikalisk talang och särskildt ett fint gehör, som väckte stora förhoppningar. Den unga flickans musikundervisning anförtröddes först åt Ad. Reichel och, sedan denne aflyttat till Bern, åt dåvarande sachsiske hofpianisten Krägen, en på sin tid betydande musiker, som hörde till Rob. Schumanns umgängeskrets. Jemte den musikaliska undervisningen erhöll Margarete Herr en utmärkt skolbildning i frimurareinstitutet i Dresden. Då det visade sig, att Krägen ej vidare förmådde utbilda den unga flickans ovanliga talang, hade den blifvande pianisten lyckan att efter hvarandra få åtnjuta undervisning af två de mest berömda representanterna för piano-spelet — Frans Liszt och Clara Schumann. Att hon gjort sig till godo de lärdomar dessa båda utmärkta konstnärer meddelat henne, har hon sedan visat. Carl

Margarete Stern.

Riedel skrifver också efter hennes uppträdande vid den stora tonkonstnärskonserterna i Köln 1887: »Fru Stern erinrade i sitt spel afgjort om Clara Schumann och dylika äkta musikaliska naturer af första rangen. Den kvinnliga innerligheten besitter hon fortfarande, men ur Liszts skola har hon medfört ett drag af storhet och spirituel dristighet.»

Sin första stora sjelfständiga konsert gaf konstnärinnan på hösten 1875 i sin födelsestad med biträde af kungliga kapellet. Derpå följde år af flitiga studier, endast afbrutna af ett par besök i England, der den unga pianisten som konsertspelerska vann stort bifall. Om hösten 1881 gifte hon sig i Dresden med den bekante tyske diktaren och litteraturhistorikern Adolf Stern, professor vid tekniska högskolan derstädes. Sedan dess har hennes rykte som pianist i jemnbredd med hennes konst stigit allt högre. I alla större tyska städer och konsertinstitut har Margarete Stern uppträdt, och man har funnit, att hos henne en djupt poetisk individualitet yttrar sig i det musikaliska föredraget. År 1883 konserterade fru Stern i ryska östersjöprovinserna, 1885 var hon i Danmark och gjorde då sitt första besök på svensk mark, i det hon i Lund konserterade med stor framgång.

Fru Sterns konserterande här i hufvudstaden 1891 ha vi i godt minne. Konstnärinnan lät då höra sig på två symfonikonserter (den 7 och 19 mars); å den första af dessa spelade hon Beethovens pianokoncert, G-dur, samt Weber-Liszts Polacca, å den senare Mendelssohns G-moll-konsert. En egen konsert i Vetenskapsakademiens hörsal föranstaltade hon mellan dessa båda, hvarvid man särskildt fick beundra hennes mästerliga utförande af Schumanns »Karnaval». Vid en privat matiné å Haga fick fru Stern låta höra sig inför konung Oscar, som under detta hennes besök i vår hufvudstad tilldelade henne medaljen »Litteris et artibus».

I Dresden, der hon är bosatt, räknas de kammarmusiksoaréer, som hon med konsertmästare Petri och andra musici hvarje vinter föranstaltar, till stadens förnämsta musikuöjen. Kung Albert i Sachsen utnämnde konstnärinnan våren 1893 till kunglig kammarvirtuos. Under vintern 1893—94 har fru Stern konserterat i åtskilliga tyska städer, äfvensom i Schweiz, och öfverallt rönt det lifligaste bifall.

Medan man förr blott tog i betraktande hur mycket ett konstverk motsvarade konstnärens förelagda ideal, fäster man sig nu långt mer och nästan uteslutande vid den verkan det skall frambringa på massorna.

A. Reissmann.

Några musikminnen från en färd till England.

Af H. L.

(Forts. och slut.)

Från söndagen har jag endast att anteckna högmessen i S:t Paul, denna den största katedral inom den protestantiska kristenheten, liksom S:t Peterskyrkan i Rom är inom den katolska. Här stadgades mitt omdöme om den engelska kyrkosången: den är beundransvärd! Och så detta allmänna lifliga deltagande i hela gudstjensten från församlingens sida, som gör ett sådant obeskrifligt djupt intryck, då man tänker på stelheden hos oss! Der deltagar exempelvis hela församlingen högt med i syndabekännelsen, trosbekännelsen och Fader vår. Det är gripande när man hör dessa tusenden — S:t Paul rymmer 15,000 personer — på detta sätt taga personlig del i gudstjensten. Men icke nog härmed. Davidiska psalmer, hvilka som vi veta totalt saknas i vår ritual, förekomma i den engelska kyrkan minst två vid hvarje gudstjänst. De reciteras med olika slutfall mitt i och i slutet af hvarje vers, dock med större omväxling än de gamla »psalmtönerna» erbjuda, och församlingen deltagar som en man. Den som ej hört det, kan knappt föreställa sig hur detta är möjligt. Slår man upp Psaltaren, så ser man strax, att alla verser hafva olika antal stafvelser. Huru skall man då veta när slutfallet skall inpassas? Det går dock af vana från slägte till slägte. Och raskt går det, lika raskt som det läses. På detta sätt *sjungas* dessa härliga psalmer in i folkets hjertan. — Inför församlingssången stod jag, här, som i Westminster Abbey två dagar förut, endast full af blygsel och förödmjukelse vid tanken på vår parodi på församlingssång hemma. —

Jag förbigår den stortade fest, som måndagen den 4 juni gafs för oss af Londons lordmayor i Guildhall. Visserligen gjordes der mycket musik af flere bland Londons förnämsta musikelebriteter och vår svenska sångkör väckte det lifligaste bifall bland den eleganta publiken. Men jag vill, för att ej allt för mycket trötta mina läsare, nu endast beskrifva några tillfällen, hvilka måste ligga oss svenskar särskildt varmt om hjertat, och kommer då först till vår konsert den 5 juni.

Queen's Hall, belägen vid Langham Place, är näst The Royal Albert Hall den elegantaste konsertsalong London för närvarande har att bjuda på, och det vill ej säga litet. Den är så godt som ny, invigdes nämligen på hösten förra året, och lär rymma mellan två och tre tusen personer. Den väldiga estraden var smakfullt smyckad med svenska flaggor och växter. Salongen var i det närmaste fullsatt och hade

nog varit det fullständigt, om ej den första Derbylöpningen infallit just samma dag. Det var ej med absolut segervisshet vi gingo till vår konsert. Dels hade en stor schweizisk kör på 100 man dagarne förut väckt stor uppmärksamhet på samma ställe, och flere bland våra landsmän, som hört dem, förklarade att de sjungit präktigt. Dessutom, ehuru vi visste oss förfoga öfver ett ypperligt röstmaterial, kände vi dock allt för väl med oss bristen på samöfning. Den korta tid vi varit samlade hade naturligtvis varit alldeles otillräcklig för att hinna gjuta rösterna tillsammans, äfvensom att polera nyanternas minsta detaljer. Vi litade på den engelska publikens och kritikens okunnighet om till hvilken höjd den svenska kvartettsången hunnit i dessa afseenden, der den öfvas af stående körer vid våra universitet och annorstädes. Vi litade på den inneboende skönheten hos våra skandinaviska sånger och den egendomliga klangen i våra nordiska röster. Och vi litade icke förgäfvat på allt detta. Framför mig ligga ett tiotal urklipp ur engelska tidningar om vår konsert, och alla uttala de sin beundran öfver vår precision — som vi sjelfva funno ganska bristfällig —, våra röster, våra sångers väljud. The Daily Telegraph uppmånade oss enträget att gifva ännu en konsert, och visserligen var det ett stort fel, att ännu en sådan ej var förberedd. Vi skulle då hafva skördat både ära och guld. Nu var det för sent. Då det ju kan vara af intresse att höra hvad en af Londons mest ansedda musiktidningar, The Musical Herald, hade att säga om vårt uppträdande, meddelar jag det här i öfversättning. Tidningen säger som följer:

»Svenskarne, som kommo hit öfver för att deltaga i K. F. U. M.-jubileet, hade bildat bland sig en utvald manskör på 66 personer, hvaribland ej mindre än 6 prestmän. Den konsert, som de under sin härvaro gäfvat en eftermiddag i Queens Hall, hade nästan fullständigt fyllt den stora konsertsalen, till stor del med blonda och blåögd skandinaver. Herr Axel Taube anförde. Kören var, efter hvad vi erfart, sammansatt af K. F. U. M.-sångare från skilda platser i Sverige, och den hade under resan öfver Nord-sjön haft trenne repetitioner, hvilket i sanning vittnar godt om de unga sångarnes sjömannaegenskaper. De sjöngo sitt program af 12 nummer helt och hållet utantill, och dirigenten anförde likaledes hela tiden utan begagnande af partitur. Sångerna utfördes med stor precision. En liten tendens till rösternas alltför starka forcering förmärktes. Fortissimo-satser kunna öfverdrivas. Men på det hela taget var tonen hos denna kör både mäktigare och mildare än hos den stora manskören från Schweiz (som nyss förut konserterat å samma ställe).

Solopartiet i en af sångerna utfördes med anmärkningsvärd värme och stor effekt utaf en af de förutnämnda prest-männerna i kören. Programmet bestod nästan uteslutande af svenska kompositioner och arrangemanger af svenska folkvisor. Den i dessa kompositioner förekommande rika omvexlingen af skuggor och dagrar är förtjusande. I stället för enformigheten af en töcknig dag finna vi här strålände solsken, på hvilket övädret bryter löst.

»Sångarnes textuttal syntes godt och den goda sammanhållningen i kören vittnade om långvariga och trägna öfningar.»

Så långt The Musical Herald. Jag tillägger endast, att bifallet var lifligt, understundom stormande, och att flere da capo- och extranummer måste gifvas, äfvensom att våra värderade landsmaninnor fröken Agnes Jansson och fru Anna Lang lemnade värdefullt och af lifligt bifall helsadt biträde. — Efter konsertens slut öfverlemnades såsom ett uttryck för förbundsstyrelsens tacksamhet* af dess ordförande, prins Bernadotte, till kamrer Taube en silfverbeslagen taktpinne och till vår nitiske »impresario», grosshandlar Joseph Ekman, som anordnat hela konserten, en bordstudsare. — Mycket hade vi under våren undrat och åter undrat huru denna konsert en gång skulle komma att aflöpa efter ett sådant fåtal gemensamma repetitioner. Nu var den ändligen öfverstökad och det med heder!

Men vår största sångartriumpf vunno vi dock icke vid detta tillfälle, utan dagen derpå vid den stora jubileumsfesten. Men innan jag beskriver denna, måste vi först en stund med andakt stanna i Westminster Abbey's »skaldevrå».

Det torde ej vara alldeles obekant att en hel del engelsmän ogillade uppförandet af ett monument öfver Jenny Lind i deras Panteon, af den orsaken att hon ej var af deras nation. Då vi derföre hos domprosten af Westminster anhöllo om tillstånd att få sjunga vid vår stora landsmaninnas minnesvård, beviljades detta under förutsättning att vår uppvaktning ej offentlig kungjordes, utan hölls en smula hemlig, på det engelsmännens misshumör ej skulle återuppväckas. Detta vilkor verkade icke annat än afgjort gynnsamt på hela akten. — Det var klockan half sju på aftonen samma dag konserten gifvits, som vi åter samlades under de härliga, götiska Westminsterhvalfven, framför den enkla, men fint och konstnärligt mejslade medaljongen af den mångbesjungna Jenny Lind. Den lyste bländhvit bland alla de andra af ålder gulnade omgifvande minnesmärkena, hvilka alla äro af hvit marmor. Bland den lilla krets

af omkring tretio landsmän och landsmaninnor, som samlats här för att bevittna vår hyllning, märktes äfven domprosten dr Bradley, Jenny Linds efterlemnade make Otto Goldschmidt samt en af hennes söner. Den skumma aftonbelysningen silade sig sparsamt in genom de praktfulla fönstermålningarna. Man samtalade dämpadt eller hviskande, liksom fruktade man att störa friden här inne, allt under det man betraktade de ädla dragen af den svenska sångerskan och hennes stora omgifvande grannar, Händel och Shakspeare. När sångarna äntligen samlats, lyftade Taube sin nya taktpinne, och Josephsons sköna »Kyrie Eleison» brusade mäktigt och storslaget genom hvalfven. Sedan ekot slutat upprepa det sista »eleison» i domens aflägsnaste vrå, inträdde en andlös tystnad, som varade en minut. Derpå följde Geijers »Stilla skuggor», och i sanning förnummo vi icke i skymningen derinne något af denna »hoppets saliga, ljusa frid», hvarom denna sång så skönt talar. Många, många gånger har jag sjungit dessa sånger, men aldrig har jag känt så, som jag kände nu. Vi sjöngo rent af inspirerad, och jag var icke den ende bland de närvarande, som ej kunde återhålla en tår. De voro också — ehuru kanske omedvetet — så lyckligt valda dessa sånger, om vi endast hade fått öka dem med ännu en, nämligen A. F. Lindblads »Öfver skogen, öfver sjön». Dessa tre, Josephson, Geijer och Lindblad stodo ju henne så nära. Lindblad var nästan som hennes far, och i hans hem tillbragte hon ju en god del af sin ungdom. Om honom skref hon sjelf år 1882: — — — »Jag har dock honom att tacka för den fina uppfattningen af konsten, hvilken hans genialiska, rena och osinliga natur hos mig — emottaglig lärjunge — nedlagt». Men hon tillägger ock: »Kristendomen fylde sedermera de moraliska behoven och lärde mig se klart uti min egen själ och blef en högre tuktomästare för både konstnären och människan». — Josephson omfattade hon med systerlig tillgifvenhet. Hon var närvarande vid den betydelsefulla stunden, då han i Solna kyrka mottog det kristna dopet, och med sin varma hand bekostade hon ock den fattige, unge musikerns första utländska studieresor. — Geijer, som just i Lindblads hem gjorde hennes bekantskap och för henne skref flere af sina älskliga visor, både ord och musik, såg med sitt skarpa öga det inneboende snillet hos den unga nitton-åriga flickan, hvilket han också oförtäckt erkänner i en till henne julaftonen 1839 skriven visa med titeln »Mod och försakelse».

Två af dessa hennes nära vänner från ungdomen fingo nu med sina sköna, allvarliga toner så att säga andligen närvara vid vår enkla men gripande hyllning. Dessa reflexioner trängde sig osökt in på mig, der jag

stod i sångarkretsen. Det var utan gensägelse den käraste och skönaste stund jag fick upplefva under hela resan. Mycket gladdde det mig äfven att efter hyllningens slut blifva förestäld för mr Goldschmidt. Vänligt underhöll han sig en stund med min ringa person och sade sig blifva glad, om han kunde få se mig i sitt hem, hvarpå han på ett visitkort upptecknade sin adress, som han gaf mig. Nå, för honom hade nöjet helt visst blifvit måttligt, men för mig skulle det för visso ha varit synnerligen kärt och af högt intresse att hafva fått kasta en blick in i Jenny Linds hem, men den knappt tillmätta tiden omöjliggjorde detta för mig så värdefulla besök, något som bestämdt aldrig skall upphöra att gräma mig. Outplånligt står nu denna vår enkla sångarhyllning inskrifven bland mina skönaste minnen!

Dagen derpå firades den stora jubileumsfesten i Albert Hall, som till sista plats var upptagen af en elegant publik. Festen inleddes med några orgelsolon på den stora jetteorgeln — kanske den största i världen — med sina 8,000 pipor och hvars bäljar sätas i rörelse med tvenne ångmaskiner. Min plats i orgeln omedelbara närhet hindrade mig emellertid att till fullo uppskatta dess storartade resurser; äfvenledes var det program som utfördes af temligen tvifvelaktigt värde. På den framför orgeln belägna stora estraden, som var rikt prydd med praktfulla växter, hade den svenska sångkören sin plats alldeles i midten, och på sidorna om oss — och sålunda delad midt i tu — satt en stor engelsk blandad kör, uppgående till omkring 250 å 300 personer. Damerna i kören voro alla hvitklädda, hvilket från salongen tog sig synnerligen smakfullt ut. Det var en säregen anblick att se detta ofantliga auditorium framför sig. Inför denna massa af tio tusen personer skulle vi nu sjunga. Vi kände att det här gälde något, gälde att häfda det svenska namnet och den svenska sångaräran, ja, såsom en meddelare i en svensk tidning skref, »hvar och en kände, att han måste sjunga så, att dessa tio tusen från världens skilda länder aldrig skulle kunna glömma, att de en gång hört svensk sång». Efter en hymn af den engelska kören kom turen till oss. Det var ett spännande ögonblick. Vi packade oss tätt tillsammans, pinnen höjdes och med en bredd och en kraft, som man väl ej väntat af blott sextio man, och som kom den femdubbelst större engelska kören att redan från första tonen träda i skuggan, uppstämde vi vår kära, varmt fosterländska »Hör oss, Svea». Redan vid första insatsen kände vi, att vi gingo till seger, och vi bedrogo oss icke. »Det vardt storm, det vardt brak», ja, det blef en applåd, bedöfvande som ett Niagara. Från mångfaldiga håll har

* Nettobehållningen af konserten, som var anslagen till svenska förbundsstyrelsens kassa, uppgick till 1,600 kronor.

jag sedan hört af personer, som sutto i skilda delar af salen, hvilken entusiasmen våra toner uppväckte hos främlingarne. — »Das ist doch grossartig!» utropade en hänryckt tysk till en bredvid honom sittande landsman. — En annan berättade huru hans grannar, några engelska misser, i sin förtjusning icke kunde sitta stilla på sina platser och formligen klappade sina nya handskar i trasor! — Sjelf kom jag dagen efter på den underjordiska jernvägen i samtal med en fransman, som, ehuru han på både franska, tyska och engelska mycket begripligt för mig uttryckte sin förtjusning öfver svenskarne sång kvällen förut, likväl sade sig sakna ord att uttrycka hvad han hade känt vid detta oförgätliga tillfälle. Något liknande sade han sig aldrig hafva hört. Att våra öfriga sånger, »Mandom, mod», »Du gamla, du friska», »Du som verldar har till rike» och Davids 92:a psalm af Wennerberg samtliga framkallade nya åskor, behöfver jag här endast påpeka. Hvad den engelska kören beträffar, måtte den visst hafva känt sig enkel efter våra storartade framgångar. Åtminstone sjöng den sina — uteslutande klassiska körer — allt mattare och mattare, utan precision och uttryck. Också uttalade tidningarne dagen derpå som sin åsigt, att »svenskarne togo det musikaliska hederspriset för aftonen och borde känna sig smickrade af den storartade hyllning, som egnades dem».

Mina »musikminnen» hafva sprungit i väg med min penna och derigenom på papperet intagit ett oroväckande omfång. Vår utflykt dagen derpå till Windsor — i hvilken gamla stad vi tågade in under tonerna af »Vintern rasat» —, vårt afsked vid Fenchurch Street-Station — der vi med sång helsade de till vår ära på perrongen uppsatta svenska flaggdekorationerna —, vår hemresa öfver hafvet — då vi på en matiné i den eleganta salongen å ångbåten Thule insjöngo närmare 100 kronor åt besättning och betjening —, allt detta får jag därför nöja mig med att endast antyda.

Hemresan var om möjligt ännu hårligare än bortresan och gjordes på en mycket bekvämare och mera snabbgående ångbåt. Tidigt på söndagsmorgonen den 10 juni gingo vi under strålande solsken in i Göteborgs skärgård. — Den engelska resan låg nu bakom oss med sina minnen och sina triumfer, men äran för dessa gifva vi *Honom*, som i allt var med oss och hvars namn våra föreningar med stolthet bära!

Obs! Resp. prenumeranter, hvilka ändrat bostad, anmodas uppgifva ny adress med första till Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 50.

Från Anton Rubinssteins barndom.

Sjelfbiografi.

(Forts. från föreg. nr.)

Det första hof, inför hvilket jag spelade, var det nederländska. Den då ännu icke lomhörda drottning Anna, som både älskade och förstod musik, inbjöd mig till sitt hof. Vid den tid, då jag spelade på slottet, vistades hos drottningen hennes nevö, storfurst Nikolajewitsch, som då var tretton eller fjorton år gammal och med sin guvernör Lütke gjorde sin första resa genom Europa. Hans begåfning, älskvardhet och kvickhet väckte öfverallt uppmärksamhet. Mot mig visade han sig alltid utomordentligt vänlig och förekommande.

Från Holland förde mig Villoing på Liszt inrådan till Tyskland. Liszt stod då på höjden af sitt rykte och sin storhet; inom musikens område var han en konung, ja en gud, hvars uttalanden och fingervisningar ansågs för heliga och oförgripliga. Då han nu gaf Villoing det rådet att föra mig till Tyskland för att jag der skulle få afsluta min musikaliska bildning, så begåfvo vi oss dit. Vår resa gick öfver Holland, England, Norge och Sverige; öfverallt hvar vi uppehöll oss gånge vi konserter.

Jag har redan sagt, att ungdomliga virtuoser på den tiden voro på modet, och deras antal var stort. Bland andra erinrar jag mig Sophie Bohrer, hvars lif tog en romantisk, ja tragisk vändning. Jag vet ej, om hon ännu lefver. Andra af den tidens underbarn voro Filtsch, engelsmannen Palmer, systrarna Maria och Therese Milanollo o. a. Till dylika barns framgång bidrog i synnerhet den ända till 1848 rådande förkärleken för den tomma virtuositygheten. I spetsen för denna riktning stod just Liszt. Hvad man fordrade var virtuositet, stående med rent yttre medel och glänsande tekniskt utförande. Revolutionen år 1848, som i politiskt afseende åstadkom så stora förändringar, gaf äfven musiken en annan riktning. Nu började man forska efter musikens innersta väsen och fortfor dermed ända till den yttersta gränsen — ända till Wagner.

I London mottogs jag på det vänligaste vid den unga och på den tiden sköna drottning Victorias hof och der efter äfven i de aristokratiska kretsarne. Till och med bland de stela »ladies» och de uppblåsta lorderna kände jag, den tolfårige gossen, icke den ringaste förlägenhet. Blyghet var icke min sak. Men så var också mitt musikaliska minne alldeles enormt, åtminstone ända till mitt femtionde år; från den tiden känner jag dock, att det icke längre är såsom i mina yngre

dagar, att det försvagats. På estraden inför publiken intages jag ibland af ett visst misstroende, fattas icke sällan af en viss känsla af fruktan. Ingen kan föreställa sig huru ängslig jag är för att mitt minne rätt som det är skall svika mig, så att jag på ett eller annat ställe kommer af mig. Att spela efter noter är jag lika litet van vid som publiken är van att se mig vid flygeln med noter. Och att sjelf söka improvisatoriskt komplettera de ställen, som vid utförandet af en komposition falla ur minnet, det kan ju inte komma i fråga, ty jag inser ju genast, att många af åhörarne fullkomligt väl känna det föredragna stycket och ögonblickligen skulle märka hvarje tillsats till detsamma. I dylika fall är jag vid flygeln ofta utsatt för kval, sådana som endast inkvisitionen kunde upptänka. Och detta mången gång just i de ögonblick, då åhörarne tro mig vara fullkomligt lugna. Ja, denna fruktan för ett minnesfel och den dermed förbundna oroliga sinnesstämmningen infann sig först med mitt femtionde år; ända dittills och i synnerhet under den tidiga period, hvilken jag nu skildrar, kände jag icke ett spår deraf.

Villoing rådde oinskränkt öfver mig. Han satte upp konsertprogrammen, han höll mig i sträng disciplin, och utan invändningar fogade jag mig i hvad han bestämde. För resten var jag en mycket skålmaktig pojke och dertill kärnfrisk.

Vi besökte Preussen, Österrike, Sachsen och hofven i åtskilliga smärre stater.

Efter fyra års frånvaro återvände vi år 1843 från utlandet till Ryssland och uppehöll oss i Petersburg. Suart erhöi jag uppmaning att spela i Vinterpalatset. Jag blef förestäld för den kejserliga familjen, och kejsar Nikolaus behandlade mig från början med den för honom, när han så ville, egendomliga och nästan förtrollande vänligheten. Han omfamnade mig och sade på skämt: »Jag helsar er, excellens!»

Min förebild i hvad som rörde det musikaliska föredraget var på den tiden Franz Liszt. Hans sätt att röra sig, att hålla händerna, att kasta tillbaka håret, liksom äfven hans fantastiska föredragningssätt, allt detta försökte jag att efterlikna med största möjliga trohet. Den som sett och hört Liszt skrattade visserligen åt mig, å andra sidan kan det nog hända, att denna min hållning *à la Liszt* ökade folks intresse för den lille virtuosen.

Mina offentliga konserter egde rum i Engelhardttska huset vid Kasanbron och gynnades af framgång. Hofvet öfveröste mig med presenter. Att publiken gaf sådana var då icke brukligt. Från Tyskland medförde jag visserligen många skänker, men frikostigare och präktigare skänker än dem jag erhöi af det ryska hofvet, har jag aldrig sett. Af särskildt konstnärligt värde och

derför äfven ofta mycket dyrbara voro de presenter, som man direkt öfverlemnade åt mig i palatset; de som från hofkontoret skickades till mig voro mindre värdefulla.

Liszt, som jag sökte efterlikna, hade jag förut ofta hört i Paris. Under åren 1839 till 1848 stod han på höjden af sitt rykte. På mig, den unge gossen, gjorde hans spel ett utomordentligt intryck. Ett icke mindre djupt intryck, om också af annan art, gjorde på mig sångaren Rubini. Om hans stämmas förtrollande makt och om verkan af hans oförlikneliga sätt att föredraga de svåraste kompositioner kan man nu för tiden knappast göra sig en föreställning. Han entusiasmerade åhörarna och beherskade dem fullständigt. Som bevis härför är tillräckligt att omnämna det faktum, att Rubinis sång — Rubini var, jemte de bästa krafterna vid italienska operan i Paris, engagerad i Petersburg — ej sällan förmådde aflocka kejsar Nikolaus tårar af hänförelse. Man tänke sig blott kejsar Nikolaus gråtande! Rubinis sång utöfvade ett sådant inflytande på mig, att jag bemödade mig om att på pianot efterhärma hans sångföredrag.

Med djupaste erkännsla erinrar jag mig den välvilja, med hvilken den kejsarliga familjen öfverhopade mig. Storfurst Konstantin hade för sin kejsarliga moder och sina systrar och bröder berättat om vårt sammanträffande i Holland och yttrat sig mycket vänligt om mig, hvarför jag också rönt det allra hjertligaste bemötande från deras sida. Hvilken präktig familj det var! De unga storfurstarne — ståtliga uppenbarelser, och systrarna — den ena vackrare än den andra. Kejsarinnan Alexandra tyckte mycket om musik och kejsaren själf var som bekant i sitt slag en musiker och en stor vän och beskyddare af de sköna konsterna. Han hade en viss musikalisk begåfning och en stor förmåga att tillägna sig hvad han hört. En gång hörde jag honom hvissla nästan hela operan »Den stumma», och om jag ej missminner mig, så kunde han också utantill hela musiken till baletten »Katharina, banditens dotter».

Ändtligen befann jag mig åter hos mina föräldrar i Moskwa. Pengar hade jag inga, ty resorna samt mitt och Villoings vivre hade slukat inkomsten af konserterna. Det enda jag förde med mig hem var några värdefulla smycken af briljanter, sådana som nu icke längre föräras konstnärer.

Tiden för ett dylikt slöseri är förbi. Alla dessa smycken härrörde från medlemmar af den ryska kejsarfamiljen och flera utländska furstehus. Dylika ynnestbevis från publikens sida voro, såsom jag redan anmärkt, icke brukliga; till och med lagerkransar kände man då ännu icke till. Men hvem får icke sådana nu för tiden!

Som min familj var i stort behof

af penningar, vandrade de medförda dyrbarheterna genast till pantlånekontoret och blefvo naturligtvis aldrig utlösta.

Min mor var ej fullt belåten med mina musikaliska framgångar. Som en klok och omsorgsfull uppföstrinna märkte hon snart, att föga blifvit gjordt för min fullkomning och allvarliga utbildning, och att ett fortsatt konserterande icke skulle bidraga dertill. Utan långt betänkande beslöt hon att föra mig till Berlin. Min syster Ljubow och min broder Nikolai, hvilken senare förfogade öfver en ganska uppdrifven musikalisk teknik och redan vid fem års ålder börjat att komponera, skulle följa med oss dit.

År 1844 befunno vi oss i Berlin. Villoings uppgift var nu avslutad, och allt ifrån mitt trettonde år var jag min egen lärare. I Berlin åtnjöt jag ända till år 1846 undervisning i musikens teori af den berömda kontrapunktisten Dehn. På samma gång egnade jag mig åt studiet af lefvande språk, hvilka jag med stor lätthet tillägnade mig. Min lärare i ryska och religion var pastor Dormidont Ssokolow, hvars dotter under namnet Alexandrowna förvärfvade sig ett godt rykte som sångerska; senare var hon anställd som lärarinna vid musikkonservatoriet i Moskwa.

I Berlin var jag känd från mina föregående konserter, men under denna min vistelse derstädes spelade jag endast en och annan gång på bjudningar eller i föreningar. När kejsarinnan Alexandra Fedorowna besökte Berlin, blefvo jag och min bror befalda att spela på hofvet. Den höga damen behandlade oss vänligt och huldrikt som alltid. De värdefulla gåfvor vi vid detta tillfälle erhöello, förvandlade vi genast i reda pengar och använde till vårt uppehälle.

Min lärare, Dehn, för hvilken äfven Michael Glinka på sin tid studerade — Dehn öfverlefde honom några år — var utan tvifvel den förnämste kontrapunktist i Europa; i alla händelser stod han vida öfver Marks. Det var på Mendelssohns och Meyerbeers inrådan som min mor valde honom till lärare åt oss. Hvarje söndag besökte min bror och jag de båda kompositörerna.

Dehn var mycket sakkunnig i sitt fack och förstod att på ett förträffligt sätt gifva andra del af sitt vidsträckt vetande. Bland Dehns berömdaste lärjungar må utom Glinka nämnas Friedrich Kiel. I det stora hela var Dehn ett stort original.

Mina studier för Dehn räckte icke länge, ty redan 1846 begaf jag mig som sextonårig yngling ensam till Wien. Härmed började min själfständighet och ett lif, hvari sorg och glädje, öfverflöd och de bittraste umbäranden, ja, till och med hunger, vexlade i rask följd. Så har det alltid varit i offentliga per-

soners lif och kommer väl alltid att så förblifva.

Samma år dog min far. Min mor och mina systrar återvände till Moskwa, der min broder Nikolai studerade vid universitetet. Som han måste splittra sin tid genom att gifva lektioner i musik och uppträda på konserter, gick det ganska trögt med studierna, men professorerna hade mycket öfverseende med honom, och trots sin försumlighet lyckades det honom dock att aflägga kandidatexamen.

Under min vistelse i Berlin (1843) utkom min första komposition på trycket. Redan 1842 hade jag nedskrifvit detta opus, en liten pianoetyd, »Undine» kallad. Villoing hade troligen yttrat sig fördelaktigt om den, men den var ej af något vidare värde. Samtidigt utgäfvo i Köln ett par af mina smärre kompositioner, den ena till och med försedd med mitt porträtt.

Det behöfver väl knappast nämnas, att mina kompositioner såväl då som under de närmast följande åren icke inbringade mig några materiella fördelar. Såsom alltid plägar vara fallet med nybörjare inom komposition, så var äfven jag glad att finna någon förläggare. I bästa fall erhöill jag ett honorar, som icke ens förtjenar att omnämnas.

Musikpressen.

På Abr. Lundquist förlag har utkommit:

För piano, två händer:

Durand, Aug.: *5ème Valse*, op. 91. Pris kr. 1,25.

Thomé, Francis: *Menuet-Bagatelle*, op. 61. Pris kr. 1,25.

— » — *La Sirène*, Valse. Pris kr. 1,25.

— » — *Sérénade d'Arlequin*. Pris 1,25.

— » — *Pierrot*. Pris 1 kr.

— » — *La Naiade*. Pris 1 kr.

— » — *Arlequin et Colombine*. Pr. 1 kr. Schütt, Edouard: *Canzonetta*. Pris 75 öre.

Wagner, J. F.: *Margarethe*, Marsch. Pris 50 öre.

Svensson, P.: *Vals*. Pris 1 kr.

För violin och piano:

Cederbaum, Fr.: *Duetter*. Häft. 1: »Serenad» och »Romans». Häft. 2: »Scherzo» samt »Ballad och Tarantella». Pris 2 kr. häftet.

För en röst med piano:

Aftonsång af A. —, hörande till August Westlings favoritnummer (b—c), ord af Joh. Nybom. Pris 50 öre.

Duett för sopran och alt:

Munkell, Helene: *Österns natt* (S. dess—ass; A. cess—ess), ord af H. Widmark. Pris kr. 1,25.

De franska styckena för två händer äro alla behagliga och karakteristiska samt ej svårspelade. Thomés höra till samlingen »Modern musik för piano».

I »Naiade» förekommer å sid. 6 under ordet Vivo i förslaget ett tvåstr. a, som skall vara ass. — Duetterna af Cederbaum låta rätt bra och äro för båda instrumenten tacksamma, utan några svårigheter. — Aftonsången är af enkelt slag i gammalt manér. — Fröken Munktells rätt stora duett om åtta sidor är ett vackert stycke med god stämning. Det mystiska i »Österns natt» gör sig stundom gällande i harmonier, som åtminstone vid första åhörandet förefalla konstiga, så i inledningstakterna ett hess-ess, der man snarare väntat sig ass-ass. Stycket tager öfvade sångerskor i anspråk.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. operan. Sept. 19, 21, 24, 30. Wagner: *Lohengrin*. — 23. Thomas: *Mignon* (Mignon, Philine, Fredrik: frökn. Lindegren, Karlsohn, fru Linden; Wilhelm Meister: hr Nilsson-Adami, debut; Lothario: hr Söderman). — 26. Verdi: *Aida*. — 27. Gounod: *Romeo och Julia* (Julia: fru Brag, Romeo: hr Ödmann). — 28. Donizetti: *Regementets dotter* (Marie: fru Östberg). Ballett: *Dygnets timmar*.

Vasa-teatern. Sept. 18—21. Audran: *Vore jag karl!* — 22—30. *Ut med hin!*, farsoperett i en akt af Carl Prander (Der Teuffelsbanner, efter en novell af Boccaccio), musiken dels arrang., dels kompon. af Carl Grau (Nanina, Filippa: fru Emma Berg, frök. Blumenthal; Pacioli, Adamo, Archibaldo: hrr Kellberg, Ringvall, Svensson).

Södra teatern. Sept. 18—23, 25. Douay: *Modellerna*.

En repris af »Mignon» har erbjudit den enda operanyheten under sista hälften af september, och äfven denna en gammal sådan, nämligen en debut af hr Nilsson-Adami, hvilken såsom blott hr Nilsson gjorde sin första debut å samma scen den 1 oktober 1888 som Piffear i »Konung för en dag» och sedan under ett års anställning vid operan, efter hvad vi minnas, sjöng i »Hvita frun», »Alphyddan», »Nordens stjärna» och »Regementets dotter». Hr Nilsson-Adami har såsom sådan under senare år sjungit i operetter, engagerad vid landsortssällskap, och äfven i Köpenhamn. För operan är hr Nilssons röst fortfarande för späd och svag, och om än det må erkännas, att hr N.-A. nu för sig på scenen bättre än förr, har den dramatiska talangen, efter hvad man tycker sig finna, ej betydligare utvecklats. För den komiska operan kunde hr Nilsson möjligen lämpa sig, men k. operan tycks nu ha tenorer nog för att utan saknad undvara hr N.-A. Fröken Lindegren var såsom förr en ganska god Mignon. Hr Söderman inträdde i sista stund som Lothario i stället för hr Nygren, som sjuknat. Fru Linden återuppträdde som Fredrik, en rol som dock passar bättre för en maskulin person. I »Regementets dotter» har fru Östberg å nyo uppträdt såsom Marie.

Den nya en-akts-operetten å Vasa-teatern är ganska underhållande och väl utförd. Flere goda musiknummer förekomma i densamma, och såväl fru Ekström-Berg som hr Svensson, styckets hufvudpersoner, äro särdeles lyckade genom lifligt spel och godt sångföredrag. Äfven hr Kellberg är rätt lustig som den gamle, älskogskranke syndikern, och hr Ringvall likaledes, ehuru hans röst är väl öronfrestande och förtjenar modereras.

Södra teaterns lilla operett ha vi ej haft tillfälle att höra.

Från in- och utlandet.

Kgl. operan. Under inöfning äro, jemte »Valkyrian», som kräfver lång tid, »Ernani», »Friskyttan», Nicolais »Muntra fruarna i Windsor» m. fl. Säsongsens första nyhet, som torde gå öfver scenen i första hälften af denna månad, blir Smetanas flerstädes i Tyskland med så stor framgång gifna opera »Brudköpet» (»Die verkaufte Braut»). Den andra nyheten kommer att bli Mascagnis »Vännen Fritz».

Förestående konserter. Operasångaren C. F. Lundquist ger den 9 okt., före sin afresa till England, en afskeds-konsert i Musikaliska akademiens stora sal. — I samma lokal kommer den lofvande unga violinisten fröken Sigrid Lindberg, dotter af konsertmästaren Joh. Lindberg, den utmärkte läraren i violinspelning vid vårt konservatorium, att konserter strax der-efter, biträdd af frökn. Emma Holmstrand och Anna Nordqvist. Båda dessa konserter äro af lockande art. Såväl den omtyckte förtjenstfulle sångaren hr Lundquist, hvilken nu för en längre tid lemnar fäderneslandet, som fröken Lindberg, hvilken nyss dit återkommit efter att ha studerat violinspelet i Paris, kunna helt säkert vänta sig att få uppträda inför fylld salong eller åtminstone mycket talrikt auditorium.

Kammarmusik-soaréerna i Vetenskapsakademien af Aulinska kvartetten blifva fem till antalet. Annonsen om dem är undertecknad af hrr Tor Aulin, Axel Bergström, Berndt Carlson, Christian Sandquist — i st. f. herr Sjöberg, som fortfarande af sjukdom är förhindrad att medverka — samt Vilhelm Stenhammar. Abonnementsbiljetter finnas hos hrr musikhandlare, och är priset för plats i salen 10 kronor, å läktaren 7,50. — Vår musikpublik torde väl knappt behöfva uppmanas att skyndsamt försäkra sig om tillträde till dessa musiknöjen, bland de värdefullaste och njutningsrikaste säsongen har att erbjuda.

Göteborg. Rikets andra stad har i år likasom hufvudstaden haft sina dagliga sommarkonserter i det fria. Trädgården eller, som det förr hette, Trädgårdsföreningen står i det hänseendet främst. Här har under sommaren Kalmar regementets musikkår under dir. Hjalmar Meissners ledning konserterat. Den 20 september hade herr Meissner beneficekonsert, då bland annat utfördes Foronis konsertuvertyr, tillägnad hofkapellet, Södermans uvertyr till »Orleanska jungfrun» och beneficetagarens potpourri »Hur man komponerar». Aftonens vackraste prestation var dock Mendelssohns pianokonsert, G-moll, i hvilken herr Meissner hade tillfälle att visa sig som gedigen musiker och ypperlig pianovirtuos. Kapellet avslutade med förra månaden sina konserter; den 25 och 26 biträdde å dessa fru Moe och herr Pasqualis.

Genom Löfgrens konsertbyrå annonserades en »tourné Strakosch» med fröken Märtha Petrini från Opéra comique i Paris. Den 21 september lät också fröken Petrini efter sin norska konserttur höra sig i realläroverkets stora sal å en konsert, vid hvilken en pianist Anton Hartvigsen medverkade. Fröken Petrini sjöng å denna konsert Rossins aria ur »Barberaren», »Air des clochettes» ur »Lakmé», en sång af Tosti och de bekanta Dannströmska folkvisorna »Fjorton år» och »Klara stjernor med de ögon snälla». Fröken Petrini rönte entusiastiskt bifall. G. P:s anmälare prisar hennes »mjuka och väl klingande, om än icke starka, röst med dess klara höjdtöner, käcka men mjuka koloratur och praktfulla staccaton», men finner ej drillen stå i jemnhöjd med koloraturen.

Fröken Petrini, som af herr Sonzogno är engagerad att med första sjunga å operan i Milano, gaf derpå den 23 september i samma lokal en populär konsert efter att per telegraf ha erhållit tillstånd att fördröja resan. Herr Hartvigsen biträdde äfven å denna konsert.

Från våra grannländer.

Kristiania. Å Kristiania teater har under september uppförts »Corneilles klockor» med fru Gyda Krohn som Germaine, hr Kloed som Grenicheux, samt Haarklous opera med dialog »Fra gamle dage», hvari fruar Krogh och Elis. Dybwad samt hr Kloed innehade hufvudpartierna. — Å Tivoli kafékonserter har fröken Helene Löfgren uppträdt. I början af september gaf Ignaz Boerecz' ungerska musikkapell ett par konserter i bröderna Hals lokal och vunno mycket bifall, särskildt genom sina nationalmelodier och Straussvalser. Nära månadens slut gafs till förmån för hr Chr. Fahlström en konsert, vid hvilken biträde lemnades af fröken M. Meiländer, hrr M. Knutzen,

H. Klausen, G. Borch, hr och fru Lammers samt en stråkorkester under komponisten Ole Olsens ledning.

Helsingfors. Å teatrarne härstades ha efter deras nu började säsong inga musikpjäser gifvits. — I Brunnshuset har under sommaren bjudits på konserter och varieténöjen. Ett par svenska »duettister», systrarna Borg, ha dervid låtit höra sig. — Hrr A. Ojanperä och O. Merikanto ha på fleres begäran gifvit konsert i studenthuset med anledning af finska feriekurserna. — I societetshuset ha under förra månaden uppträdt den »svenske originalkomikern» Lars Bondeson och den italienska sångerskan Luigia Andriani, »hvars vackra — tenorröst» vunnit alla musikkännarens odelade bifall. — Till den 20 september har fröken Adolfin Leander, sångerska, annonserat konsert i universitetets solennitetssal med biträde af direktör R. Faltin och violoncellisten A. Martin. — Hr Arthur Lindfors gaf den 23 september en konsert i brandkårshuset, biträdd af hr K. Flodin och T. B. K:s musikförening m. fl. — Helsingfors' musikinstitut öppnades den 10 september.

Köpenhamn. Kungliga teaterns säsong började den 1 september med Oehlenschlägers tragedi »Yrsa», musik af J. P. E. Hartmann. Vidare ha under månaden uppförts de på repertoaren ständigt stående »Elverhøj», »Hellig tre kongers aften», »Et Folksagn» och balletten »Waldemar» samt derjemte »Tannhäuser» (Elsa: fru Keller; Tannhäuser: Fr. Brun), »Kildereisen» af Holberg, med musik af J. P. E. Hartmann, »Carmen», Sofokles' »Antigone», öfvers. af Niels Möller, med Mendelssohns musik, och Verdis »Aida», hvori fröken Sigrid Wolf såsom Amneris började ett gästspel härstades. Den i Stockholm äfven bekanta danska sångerskan fröken Noack innehade Aidas parti; Radames, kungen, Amonasro återgäfvos af hrr Fr. Brun, Lange och Simonsen. En anmälare i Nat. Tid. finner att fröken Wolf förde sig plastiskt och berömmar hennes vackra, fasta stämma med dess präktiga malm och sonora kolorit, men säger tillika, att hon saknade något fast i framställningen, »hvars karakteristik ej var fri från att hålla sig litet på det vanligas nivå».

På Kasino-teatern har »Boccaccio» upptagits med ny instudering och med den från Vasateatern bekanta svenska sångerskan fröken Edla Johnson som gäst i titelrolen vid första representationen. En platstidning yttrar att fröken Johnsons uppträdande var behagligt, beherskadt och »ladylike». På grund af fröken J:s strax derefter inträffade opasslighet inträdde i hennes ställe fru Anna Pettersson-Norrie i Boccaccios rol och har med stor framgång månaden ut sjungit detta parti.

För säsongen har man att vänta fyra kammarmusiksoaréer af den bekanta violqvartetten Anton Svendsen, Chr. Petersen, Holger Möller och Franz Neruda, samt två symfonikonsalter af Joh. Svendsen med kgl. kapellet.

Kgl. teaterns mångårige chef, kammarherre Fallesen, har i sommar aflidit. Född 1817 hade han efter studier vid högskolan egnat sig åt militäryrket, blef 1846 premierlöjtnant vid artilleriet, deltog i slesvigska kriget och tog afsked ur aktiv tjänst 1865. Som medlem af riksdagen utmärkte han sig för ledigt föredrag och slagfärdighet. Teaterdirektör blef Fallesen 1876. Han var en personlig vän till konungen och en fin hofman, men saknade som teaterchef större myndighet och kraft.

Dödsfall.

Chabrier, Alexis Emanuel, en af Frankrikes mest geniala tonsättare, afled den 13 september i Paris, 53 år. Han har mest gjort sig känd genom operorna »Gwendoline» och »Le roi malgré lui», men äfven genom en »Spansk rhapsodi» för orkester samt åtskilliga pianostycken.

Helmholtz, Herman Ludvig Ferdinand, professor, ryktbar fysiolog och fysiker, född i Potsdam den 31 augusti 1821, död i Berlin den 8 september. H. studerade medicin i Berlin, blef 1842 assistent vid Charitén derstädes, 1843 militärläkare i Potsdam, 1848 assistent vid anatomiska museet i Berlin, 1849 e. o. och 1852 ord. professor i fysiologi i Königsberg, 1855 i Bonn, 1858 i Heidelberg och 1871 i Berlin i fysik. På hans epokgörande afhandling »Über die Erhaltung der Kraft» (1848) följde åtskilliga dylika verk på fysiologiens område, af hvilka här särskildt må framhållas »Die Lehre von den Tonempfindungen», hvori han fullständigt utredde frågan om klangfärg, utgående från teorien, att hvarje ton vi förnimma egentligen är en af öfvertoner sammansatt klang. Härpå byggde han vidare sin fysikaliska teori för den musikaliska harmonien och för vokalljuden.

Hennum, Johan, norsk musiker, född 1836, död i Kristiania den 13 sept. Som ung spelade han piano och violin, men slog sig sedan på violoncellspelet och blef 1851 vikarierande violoncellist vid Kristiania teater. Han erhöll 1859 statsstipendium och utbildade sig sedan i violoncellspel för Servais i Brüssel. År 1866 blef han efter Sperati kapellmästare vid Kristiania teater och har länge såsom god violoncellist och konsertdirigent varit knuten vid alla bräncher af Kristiania musiklif.

Wright, T. H., en af de förnämste harpspelare och lärare för sitt instrument i England, afled den 21 maj, 88 år gammal, i London.

Hvarjehanda.

Kristina Nilssons »upptäckare» var den nyligen aflidne förre redaktören af »Fäderneslandet» dr N. R. Munk af Rosenschöld. Såsom förut nämnts blef denne år 1854 häktad i Stockholm och, ehuru ännu icke dömd, på fångskjuts nedforslad till Lund för att der svara i ett tryckfrihetsmål (det rörde den omständigheten, att en viss europeisk kejsarlig potentat kallats för »blodhund» . . . deri han fälades af jury och Lunds rådhusrätt, men frikändes af skånska hofrätten och högsta domstolen). Under denna resa — om talar Birger Schöldström i »Hvad nytt?» — fick den fängslade filosofie doktorn på ett ställe ner i Småland till kamrat på fångkärren en annan förfärlig brottsling, en tioårs pojke, som påträffats passlös och därför skulle forslas till hemorten. Han berättade att han varit positivhalare vid ett sällskap, bestående af en »konstmakare», Kalle Kruse, optiker Svanvinge och dennes sköna dotter — alla tre för den äldre generationen i landsorten välbekanta »konstnärer» — samt en liten smålandstös, Stina, som sjöng de allra vackraste visor. »Under denna berättelse», skref sedan dr R. i sin tidning, »hunno vi till Löfhult, hvarest vi funno den åttaåriga småländskan Kristina Jonasdotter (Kristinas far hette Jonas Nilsson) som spelade fiol och sjöng med en klingande röst.

Det var således dr Rosenschöld, som allra första gången i tryck bebadade den stjärna, hvilken sedan så länge skulle glänsa på konstens himmel.

Paganini skulle fara till konsertsalen för att låta en otåligt väntande publik få höra hans ryktbara spel på en sträng. Han kastade sig upp i en droska och befalde kusken att köra fort.

»Hvad är jag skyldig?» frågade han kusken vid framkomsten.

»Tio francs.»

»Ni skämtar», sade den store violinisten; »tio francs!»

»Ja visst — tar ni inte lika mycket för en plats på er konsert?»

»Nåja», sade Paganini, »när ni kan köra mig på ett hjul, så skall jag betala er tio francs.»

OBS. Äldre årgångar

af Svensk Musiktidning (med musikbilagor) säljas till betydligt nedsatta pris hos utgifvaren, Kammakaregatan 50. Requisition endast pr kontant.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å **2 kronor** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan 54.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Kammakaregatan 50, n. b.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 12—1 e. m.

Frans J. Huss.

J. G. MALMSJÖ,

Piano-Fabrik,

Göteborg,

etablerad 1843,

Kgl. Hofleverantör

FLYGLAR och PIANINOS,

priselönta med

Nitton Första pris

vid utställningarna i

STOCKHOLM 1851	PARIS 1867	UDDEVALLA 1874
GÖTEBORG 1860	GÖTEBORG 1871	PHILADELPHIA . . 1876
KARLSTAD 1862	KÖPENHAMN . . . 1872	BORÅS 1880
LONDON 1862	WENERSBORG . . . 1872	MALMÖ 1881
MALMÖ 1865	WIEN 1873	ÖREBRO 1883
STOCKHOLM 1866	RUGBY, ENGLAND. 1873	KÖPENHAMN 1888

samt senast å Industriutställningen i Göteborg 1891

Handtverks- och Industriföreningens

Hederspris.

OBS! Den enda svenska pianofabrik, som vid täflan **OBS!**
alltid erhållit **högsta** priset.

Talrika vitsord från framstående konstnärer föreligga.

Garanti lämnas i minst fem år för instrumentets hållbarhet och varaktighet.

Säljas på **bekväma afbetalningsvilkor**. Gamla instrument tagas i utbyte.

Richard Anderssons Musikskola

öppnas åter den 20 September 1894.

Undervisningsämnen äro: **Pianospelning, Harmonilära samt Ensemblespelning** under Herr Konsertmästar Tor Aulins ledning. Plan och honorar oförändrade.

Dagar för muntliga förfrågningar och anmälan: Måndagen den 17 och Tisdagen den 18 September kl. 12—2 m. och 5—6 e. m. Ordinarie mottagningsdagar: före den 17 September Onsdagar kl. 1/2 2—1/2 3, efter samma datum Onsdagar och Lördagar 1/2 2—1/2 3.

Stockholm, Brunnsgatan nr 28, 2 tr. (G. 20016)

SVENSK MUSIKTIDNING

Nordiskt Musikblad, utkommer två gånger i månaden, omkring den 1:sta och 15:de (utom juli—aug.), med populärt, omvexlande innehåll, försedd med **porträtter** samt **musikbilagor** (till helårsprenumeranter). Pris 5 kronor pr år. Lösnummer 25 öre. Prenumeration sker å tidningens expedition **Kammakaregatan 50 n. b.** (derifrån tidningen hemsändes), i musik- och bokhandeln etc. För landsorten expedieras tidningen fortast genom postprenumeration.

OBS! Ändrad adress. OBS!

Svensk Musiktidnings expedition och undertecknads bostad är den 1 oktober flyttad till Kammakaregatan 50, nedra botten.

FRANS J. HUSS.

Kurs i **plastik** samt undervisning i **sång** efter den italienska sångmetoden i förening med **instuderande af roller**, med särskildt afseende fäst vid frasering och diktation, meddelas af

Signe Hebbe

Sturegatan 24, Stockholm.

Skandinaviska Orgelfabrikens Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten **enhälligt** vitsordade för att vara de **bästa** i Norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken. Kontor och utställning i Stockholm: Mästersamuelsgatan 24.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och Orgelharmnier af de bästa svenska och utländska fabriker i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs! Hufvuddepot för Blüthners verldsberömda Flyglar, samt Rö-nischs & Steinweg Nachfolgers utmärkta Pianinos.

Postprenumerera på den trefliga och underhållande illustrerade veckotidningen

Hvad nytt från Stockholm?

som innehåller musikporträtt och musikuppsatser i mängd.

Obs! *Hvita Fruns* pikanta musikkäserier!

Obs! Billigt annonspris

i Svensk Musiktidning; endast 10 öre petraden.

Innehåll: Margarete Stern (med porträtt). — Några musikminnen från en färd till England, af H. L. (forts. och slut). — Från Anton Rubinssteins barndom, själfbiografi (forts.). — Musikpressen. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Hvarjehanda. — Annonser.